

Η ανεξικακία και η συγχώρηση του πλησίον βασική προϋπόθεση καθάρσεως της ψυχής

/ [Γνώμες](#)

© Rafail Georgiadis-ope.gr

- Γράφει ο [Αρχιμανδρίτης Πάυλος Δημητρακόπουλος](#), Θεολόγος - Συγγραφέας

Η σημερινή Κυριακή, αγαπητοί μου αδελφοί, είναι η Κυριακή της Τυρινής, ημέρα κατά την οποία η Εκκλησία μας μνημονεύει, σύμφωνα με το συναξάρι , **«την από του παραδείσου της τρυφής εξορία του πρωτοπλάστου Αδάμ»**. Ανάλογο είναι και το περιεχόμενο της όλης ακολουθίας του εσπερινού και του όρθρου από το βιβλίο του Τριωδίου. Το αποστολικό ανάγνωσμα είναι μια περικοπή από την προς Ρωμαίους επιστολή του αποστόλου Παύλου, ενώ το ευαγγελικό μια περικοπή από το 6ο κεφάλαιο του κατά Ματθαίον Ευαγγελίου. Την προηγούμενη Κυριακή η Εκκλησία έφερε στη μνήμη μας τη μεγάλη και φοβερά ημέρα της κρίσεως, που θα γίνει στο τέλος της ιστορίας αυτού του κόσμου. Την σημερινή ημέρα μας επαναφέρει στην αρχή, στο ξεκίνημα της ιστορίας του ανθρωπίνου

γένους, όχι τυχαία βέβαια.

Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι η Εκκλησία καθιέρωσε να μνημονεύουμε την πτώση και εν συνεχεία την έξωση του Αδάμ από τον παράδεισο, καθώς βρισκόμαστε στο κατόφλι της εισόδου μας στην αγωνιστική περίοδο της αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής. Γιατί εξορίστηκε ο Αδάμ από τον παράδεισο; Διότι δεν υπήκουσε στη συγκεκριμένη εντολή, που του έδωσε ο Θεός. Κάποια στιγμή βέβαια συναισθάνηκε την πτώση του, καθώς απογυμνώθηκε από την Χάρη του Θεού που είχε μέχρι τότε μέσα του, ωστόσο δεν μετανόησε με ειλικρινή μετάνοια. Όταν ο Θεός τον ρώτησε: **«Αδάμ που είσαι; Τι συμβαίνει;»**, αυτός αντί να ομολογήσει την αμαρτία του, προσπαθούσε να δικαιολογηθεί και να ρίξει το σφάλμα στην Εύα. Και αυτή στη συνέχεια στον όφι. Και όταν ο Αδάμ εξορίστηκε από τον παράδεισο, τότε, καθώς αναφέρουν τα τροπάρια και οι ύμνοι της ακολουθίας, άρχισε να θρηνεί για το κατάντημά του και να καλεί όλη την κτίση να κλαύσει και να θρηνήσει και αυτή για την οδυνηρή πτώση του, εξ' αιτίας της οποίας από άφθαρτος και αθάνατος που ήταν κατάντησε δούλος της φθοράς και του θανάτου. Και χρειάστηκε να περάσουν αιώνες και αιώνες μέχρις ότου οι ψυχές του Αδάμ και της Εύας, που βρίσκονταν φυλακισμένες στα σκοτεινά βασίλεια του Άδου, αξιώθηκαν της σωτηρίας, όταν ο Χριστός κατέβηκε στον άδη και τους ελευθέρωσε μαζί με όλους εκείνους οι οποίοι πίστευσαν σ' αυτόν. Εάν, λοιπόν, η παρακοή του Αδάμ τον εξόρισε από τον παράδεισο η δε μετάνοιά του τον επανέφερε σ' αυτόν, το ίδιο χρειάζεται να γίνει και σε μας. Μιμηθήκαμε τον Αδάμ στην παρακοή και χάσαμε τον παράδεισο. Ας τον μιμηθούμε τώρα και στην μετάνοια, αν θέλουμε να τον ξαναβρούμε.

Αξίζει να προσέξουμε ιδιαίτερα και την ευαγγελική περικοπή, που έχει άμεση σχέση με την αγωνιστική και κατανοκτική περίοδο της αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, στην οποία ο Κύριος μεταξύ άλλων επισημαίνει τα εξής: **«Εάν γαρ αφήτε τοις ανθρώποις τα παραπτώματα αυτών, αφήσει και υμίν ο πατήρ υμών ο ουράνιος· εάν δε μη αφήτε τοις ανθρώποις τα παραπτώματα αυτών, ουδέ ο πατήρ υμών αφήσει τα παραπτώματα υμών»**. Δηλαδή αν συγχωρήσετε στους ανθρώπους τα αμαρτήματα που έκαναν σε σας, τότε και ο ουράνιος πατέρας θα συγχωρήσει και τα δικά σας αμαρτήματα. Εάν όμως δεν συγχωρήσετε στους ανθρώπους τα μαρτήματά των, ούτε ο ουράνιος πατέρας θα συγχωρήσει τα αμαρτήματά σας. Όλος ο αγώνας που διεξάγουμε την αγωνιστική αυτή περίοδο με τη νηστεία, τη συμμετοχή μας στις ιερές ακολουθίες, στις προηγιασμένες Θείες Λειτουργίες, με την ελεημοσύνη και την κατ' οίκον προσευχή και μελέτη, αυτό το σκοπό αξυπηρετεί: Να επιτύχουμε την κάθαρση της ψυχής μας από τα πάθη και την άφεση των αμαρτιών μας. Όμως απαραίτητος όρος και βασική προϋπόθεση για να επιτύχουμε την άφεση των αμαρτιών μας είναι

να συγχωρήσουμε από καρδιάς τους ανθρώπους που είτε μας έβλαψαν, είτε μας συκοφάντησαν, είτε μας αδίκησαν με οποιοδήποτε τρόπο.

Μ' άλλα λόγια όσο και αν νηστέψουμε, όσο και αν προσευχηθούμε, τίποτε δεν θα επιτύχουμε, αν κρατούμε κακία μέσα μας και δεν συγχωρούμε τους ανθρώπους που μας έβλαψαν. Τρόπον τινά ο Κύριος με τους παραπάνω λόγους του κάνει ένα συμβόλαιο μαζί μας και μας λέει: **Θέλεις παιδί μου να συγχωρήσω τις αμαρτίες σου, που είναι πολλές και αμέτρητες; Συγχώρεσε και συ τις μικρές και ελάχιστες αμαρτίες του πλησίον σου. Εξ άλλου αυτό ομολογούμε κάθε φορά που απαγγέλλουμε την Κυριακή προσευχή: «Και άφες ημίν τα οφειλήματα ημών ως και ημεείς αφίεμεν τοις οφειλέταις ημών».**

Παρακάτω ο Κύριος ομιλεί και για την νηστεία, που είναι και αυτή βασικό γνώρισμα αυτής της αγωνιστικής περιόδου. Λέει: **«Όταν δε νηστεύητε, μη γίνεσθε ώσπερ οι υποκριταί σκυθρωποί· αφανίζουσι γαρ τα πρόσωπα αυτών όπως φανώσι τοις ανθρώποις νηστεύοντες· αμήν λέγω υμίν ότι απέχουσι τον μισθόν αυτών».** Δηλαδή όταν νηστεύετε να μην γίνεσθε σαν τους υποκριτές σκυθρωποί. Διότι αυτοί αλλοιώνουν τα πρόσωπά τους, για να φανούν στους ανθρώπους ότι νηστεύουν. Αληθινά σας λέγω, ότι έχουν πάρει την αμοιβή τους από τους επαίνους των ανθρώπων. Ο Κύριος με τους παραπάνω λόγους θεωρεί δεδομένη τη νηστεία και αναγκαία. Εδώ απλώς μας επισημαίνει τον τρόπο ασκήσεώς της. Ότι δηλαδή αυτή δεν πρέπει να γίνεται με διάθεση προβολής με σκοπό τους επαίνους των ανθρώπων. Η πρώτη εντολή που έλαβε ο Αδάμ στον παράδεισο ήταν εντολή νηστείας, την οποία όμως δεν ετήρησε, γι' αυτό και εξορίστηκε. Τώρα εμείς καλούμεθα να τηρήσωμε την εντολή αυτή, αν θέλουμε να ξαναβρούμε τον παράδεισο.

Αν ανατρέξουμε στους λόγους των αγίων Πατέρων περί νηστείας, θα διαπιστώσουμε, ότι όλοι τους δίδουν σ' αυτήν ένα καθολικό χαρακτήρα και προβάλλουν αυτήν ως έκφραση της ασκητικής τοποθετήσεως του πιστού έναντι των υλικών στοιχείων του κόσμου, προκειμένου να αποφύγει την υποταγή του σ' αυτά, και να προσανατολίσει την θέλησή του προς τον Θεόν. Με τον τρόπο αυτόν διερμηνεύουν το βαθύτερο πνεύμα του Ευαγγελίου και τον ασκητικό του χαρακτήρα. Όταν οι Πατέρες ομιλούν για την νηστεία και όταν απέχουν από ορισμένα είδη τροφών, δεν το κάνουν από περιφρόνηση προς τις τροφές, αλλά διότι αποβλέπουν στη σταύρωση του σαρκικού φρονήματος και των εμπάθων επιθυμιών. Πέραν τούτου αληθινή νηστεία κατά τους Πατέρες δεν είναι μόνον αυτή, που περιορίζεται στην πλήρη, ή μερική αποχή από ορισμένες τροφές, αλλά εκείνη που επεκτείνεται στην εγκράτεια των παθών και την αποφυγή της αμαρτίας. Έτσι η νηστεία αποκτά τις πραγματικές της διαστάσεις. Ο άγιος

Ιωάννης ο Χρυσόστομος σε κάποια ομιλία του λέγει ότι εκείνος που νηστεύει, παράλληλα με την νηστεία των τροφών, θα πρέπει να αγωνίζεται να είναι μετριόφρων, ήσυχος, ήμερος, ταπεινός, να περιφρονεί την δόξα της παρούσης ζωής, να προσεύχεται, να εξομολογείται και να κάνει ελεημοσύνες.

Επίσης οι Πατέρες χωρίς να παραθεωρούν, ή να υποτιμούν την αξία της νηστείας, δεν εγκλωβίζονται σε άκαμπτες αρχές, νόμους και κανόνες, αλλά κινούνται με μιά θαυμαστή πνευματική ελευθερία στο συγκεκριμένο θέμα. Λαμβάνουν υπ' όψιν πλείστους όσους παράγοντες, που είναι δυνατον να τροποποιήσουν, ή και να μεταβάλλουν το μέτρο και τον χρόνο της νηστείας, όπως η ασθένεια, το είδος της εργασίας, οι ανθυγιεινές συνθήκες της ζωής και οι κλιματολογικοί παράγοντες. Επίσης άλλες ειδικές περιπτώσεις, όπως εγκυμονούσες και θηλάζουσες μητέρες και μικρά παιδιά. Σ' όλες αυτές τις περιπτώσεις ανέκαθεν καθιερώθηκε στη ζωή της Εκκλησίας η αρχή της οικονομίας. Μάλιστα υπάρχει και Ιερός Κανόνας της Εκκλησίας, ο οποίος προβλέπει κατάλυση της νηστείας, γι' αυτούς, που αδυνατούν να νηστεύσουν λόγω ασθενείας.

Η περίοδος της αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής στο οποίο εισερχόμαστε, αγαπητοί μου αδελφοί, από αύριο είναι κατ' εξοχήν περίοδος πνευματικού αγώνος, είναι περίοδος βαθιάς, ριζικής και θερμής μετανοίας. Απαιτείται αγώνας σκληρός και οδυνηρός για να ξεριζώσουμε από μέσα μας τα πάθη. Προ παντός έχουμε ανάγκη από έμπειρο πνευματικό οδηγό, με την βοήθεια του οποίου και μόνον μπορούμε να ξεφύγουμε από τις ποικίλλες πλεκτάνες και παγίδες του διαβόλου. Δεν θα πρέπει όμως να απελπιζόμαστε. Στον αγώνα αυτόν δεν έχει σημασία σε ποιά πνευματικά μέτρα θα φθάσουμε. Σημασία έχει να ξεκινήσουμε τον αγώνα με ζήλο, χαρά και προθυμία πολλή και να μην παύσουμε αγωνιζόμενοι μέχρι τελευταίας μας αναπνοής. Πράγμα το οποίο εύχομαι να γίνει σε όλους μας με τη χάρη και τη φιλανθρωπία του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, τις πρεσβείες της Κυρίας Θεοτόκου και όλων των αγίων, αμήν.

(Πηγή: pemptousia.gr)